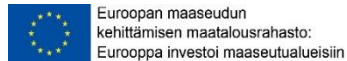

KESTÄVÄ RUOKAHÄME -
HANKKEEN
KESKIVIIKKOTUOKIO
16.3.2022
KLO 15-15.30 TEAMS

Hankkeen kuukausittainen
ajankohtaiskatsaus. Aiheena
yrityskohtaiset ympäristökartoitukset
opiskelijayhteistyönä.

TILAISUUDEN SISÄLTÖ

- Lyhyt hanke-esittely
- Yrityskohtaiset ympäristökartoitukset; hiilijalanjälkilaskentaan sekä ympäristö- tai vastuullisuusraportointiin tarvittavien lähtötietojen tilannekartoitus
- Ilmoittautuminen ympäristökartoitukseen
- Ajankohtaiset toimenpiteet
- Keskustelua, kysymyksiä

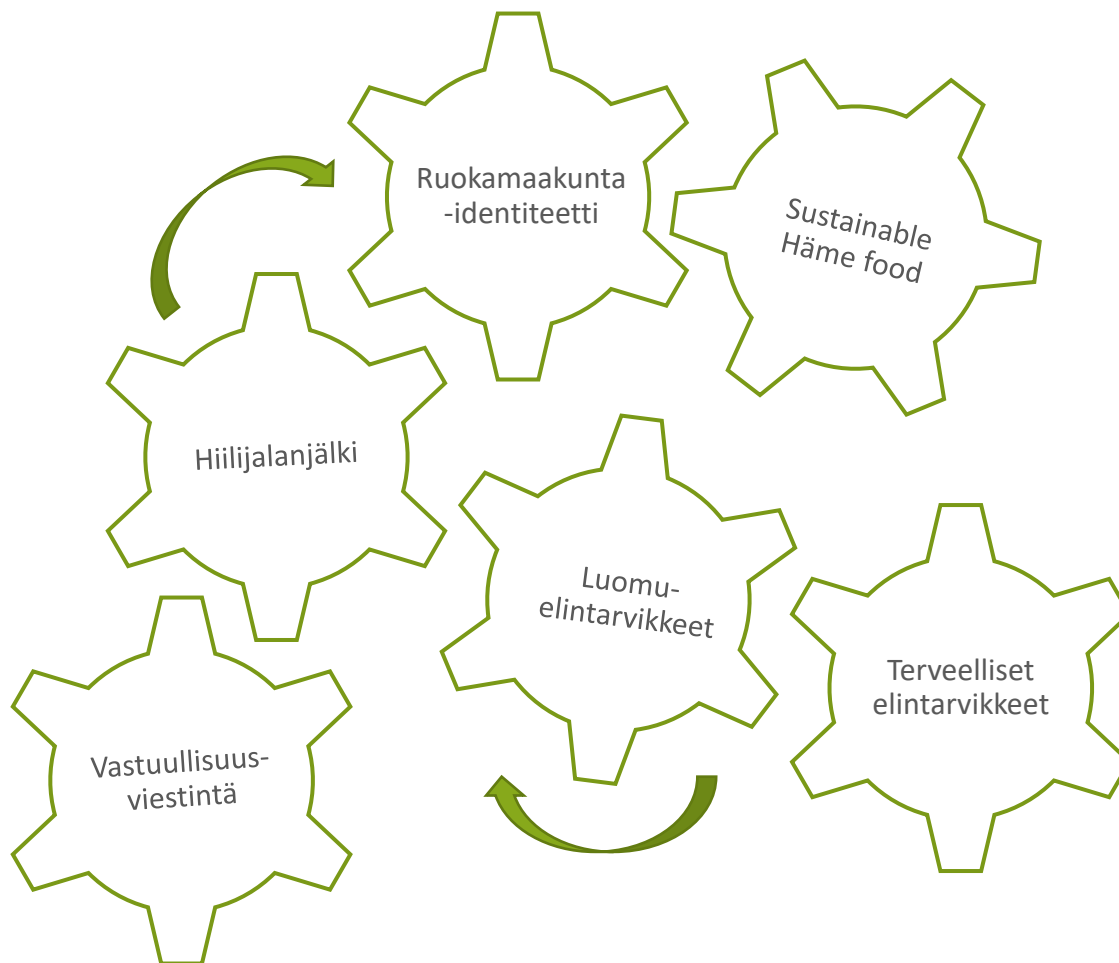
Materiaali tulee jakoon www.hamk.fi/kestäväruokahäme sivulle. Chat on käytössä webinaarin aikana.

TAVOITTEENA KESTÄVÄ HÄMÄLÄINEN RUOKAJÄRJESTELMÄ

- Toiminnassa keskitytään jalostaviin elintarvikeyrityksiin, joilla on halu ja valmius lähteä viemään asioita eteenpäin omassa toiminnassaan tai yhdessä toisten yritysten kanssa hankkeen aikana ja hankkeen jälkeen.
- Yrityksille on valmisteltu kuusi kehittämispolkua, teemaa, jotka pureutuvat kestävään ruokatuotantoon eri näkökulmista.
- Rahoitus Hämeen ELY-keskukselta EU:n maaseuturahastosta.
- Toteuttajina HAMK Bio ja ProAgria Etelä-Suomi ry.

TEEMAT KESTÄVÄÄN RUOKATUOTANTOON

1. Paikallinen ruokatuotanto ruokamaakunnan vahvistajana
2. Kansainvälisyysosaaminen (Sustainable Häme food) – kansainvälistymisen monet mahdollisuudet ja oman osaamisen esiintuominen
3. Siirtyminen hiilineutraaliin yritystoimintaan - hiilijalanjälkilaskennan hyödyntäminen elintarvikealan yritystoiminnassa
4. Ympäristöraportointi ja vastuullisuusviestintä
5. Siirtyminen elintarvikkeiden luonnonmukaiseen jalostamiseen
6. Elintarvikkeiden ravitsemus ja kuluttajan hyvinvointi yrittäjän näkökulmasta

TEEMARYHMIEN TOIMINTA AJALLISESTI

OPISKELIJAYHTEISTYÖ YRITYSTEN APUNA

YMPÄRISTÖRAPORTOINTI JA VASTUULLISUUSVIESTINTÄ - TEEMA

- Tarkoituksena on rakentaa mukaan lähteille yrityksille pohjaa vastuullisuussuunnitelmaan tai ympäristösuunnitelmaan
- Vastuullisuussuunnitelman keskeiset sidosryhmät, vastuullisuusteemat, tavoitteet ja mittarit luodaan yhteistyössä opiskelijoiden ja yrityksen kanssa
- **Mukaan lähtevien yritysten kanssa aloituspalaveri viikolla 43** (ZOOM/ TEAMS – etäyhteydellä) esim. tiistai 25.10., torstai 27.10. tai perjantai 28.10. aamupäivällä.
- Väliesittelyt yrityksille noin puolessa välissä esim. viikolla 47
- Toteutus: HAMK Kestävän kehityksen koulutusohjelman opiskelijat osana Ympäristöjohtamisen opintokokonaisuutta.

MITÄ YRITYKSELTÄ TARVITAAN / TOIVOTAAN?

- **Yhteyshenkilö(t)**, yhteydenpito opiskelijoiden (ja opettajien) kanssa yhteistä TEAMS alustaa käyttäen (mahdolliset opiskelijatiedustelut projektiin liittyen, sovittujen palaverien välissä)
- Yritysten toiveista riippuen aiemmin toteutettujen sidosryhmä- ja asiakaskyselyiden tuloksia sekä muita tarpeellisia dokumentteja ja selvityksiä esim. jätemäärät, energiakulutus, vedenkulutus, hankinnat, liikkuminen, ympäristötoimenpiteet...
- Jos opiskelijat tekevät kyselyitä esim. sidosryhmille, tarvitaan yritykseltä apua kyselyn lähettämiseen
- Yhteiset sovitut ohjauspalaverit opiskelijoiden ja opettajien kanssa (ehdotetut ajankohdat edellisellä dialla)
- Yrityksen toivoma lopputuotos ja sen visuaalinen ilme, onko tiettyjä toiveita väreistä, logosta?
- Kirjallinen sopimus opiskelijoiden kanssa tarvittaessa, jos käsitellään salassa pidettävää materiaalia
- Opiskelijatöitä ohjaavat kestävän kehityksen lehtorit Sanna Hakkarainen (050 574 5480, sanna.hakkarainen@hamk.fi) ja Eija Raimovaara (046 922 6388, eija.raimovaara@hamk.fi)

Esimerkkejä aiemmin opiskelijatöinä tehdyistä työkaluista yrityksille

(lähetämme pyydetessä näistä lisämateriaalia)

Yrityksen SDG-tavoitteet

Esimerkki tavoitteiden asettamisesta ja seurannasta

YK: kestävän kehityksen tavoitteet

Sidosryhmien odotuksia sekä valittujen vastuullisuusteemojen vaikutusta peilattiin myös YK:n Agenda 2030 kestävän kehityksen tavoitteisiin.

Agenda 2030:n kestävän kehityksen toimintaohjelma ja tavoitteet koskevat maailman kaikkia maita. Valtiot kantavat ensisijaisen vastuun tavoitteiden toteutumisesta, mutta tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan kaikkia osapuolia, paikallishallinnoista ja yrityksistä aina kansalaisiin saakka. Sopimukseen sisältyy 17 erilaista tavoitetta, jotka ovat osa kestävää kehitystä.

Kaikki kestävän kehityksen tavoitteet ovat tärkeitä, eikä yhtä tavoitetta tule saavuttaa toisen tavoitteen kustannuksella. Kantavana periaatteena ohjelmassa on, ettei ketään jätetä kehityksessä jälkeen.

Kuva: Suomen yk-liitto

Novagolle tärkeitä tavoitteita

8 IHMISARVOISTA TYÖTÄ JA TALOUSKASVUA
TAVOITE 8: Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua
 Tuottavan toiminnan, työpaikkojen luonnin, yrittäjyyden ja innovoinnin edistäminen ympäristö huomioon ottaen.

9 KESTÄVÄÄ TEOLLISUUTTA, INNOVAATIOITA JA INFRASTRUKTUUREJA
TAVOITE 9: Kestävää teollisuutta, innovaatioita ja infrastruktuureja
 Infrastruktuurin ja teollisuudenalojen uudistaminen kestävä kehityksen mukaisiksi.

11 KESTÄVÄT KAUPUNGIT JA YHTEISÖT
TAVOITE 11: Kestävät kaupungit ja yhteisöt
 Kaupunkien, niiden lähialueiden ja maaseudun välisten taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristöön liittyvien yhteyksien tukeminen.

17 YHTEISTYÖ JA KUMPPANUUS
TAVOITE 17: Yhteistyö ja kumppanuus
 Tehokkaiden julkisen ja yksityisen sektorin sekä kansalaisyhteiskunnan välisten kumppanuuksien edistäminen.

TAVOITE	MITTARI	2020	2021	2022
Ympäristötietoisuuden parantaminen	Koulutusten määrä / vuosi	Ympäristövastaavan nimeäminen, ympäristösuunnitelman esittely, koulutusten järjestäminen	Koulutusten järjestäminen	Ympäristötietoisuuden ylläpito ja kehittäminen
Energiankulutuksen vähentäminen	Energiankulutus kWh	Energian kulutuksen seuranta 4 kuukauden välein vuosikellon mukaisesti Energiatehokkuutta parantavat toimenpiteet	Energian kulutuksen vähentäminen -5% verrattuna vuoteen 2019	Energiankulutuksen vähentäminen -10% verrattuna vuoteen 2019
Vedenkulutuksen vähentäminen	Vedenkulutus m ³	Vedenkulutuksen seuranta 4 kuukauden välein vuosikellon mukaisesti	Vedenkulutuksen vähentäminen -5% verrattuna vuoteen 2019	Vedenkulutuksen vähentäminen -10% verrattuna vuoteen 2019
Kierrätysasteen nostaminen	Eri jätelajien määrät kg, m ³ tai tn	Jättemäärien seuranta kerran vuodessa vuosikellon mukaisesti, lajittelukoulutus	Kierrätysasteen nostaminen 5% verrattuna vuoteen 2020	Kierrätysasteen nostaminen 10% verrattuna vuoteen 2020
Sitoutuminen ympäristövastuullisiin hankintoihin	Ympäristömerkittyjen tuotteiden määrä prosentteina (%)	Yhteisen hankintasuunnitelman luominen, ympäristömerkittyjen tuotteiden kartoitus	Ympäristövastuullisten hankintojen tarkistus, ympäristömerkittyjen tuotteiden lisääminen 50%	Ympäristövastuullisten hankintojen ylläpito ja kehittäminen. Ympäristömerkittyjen hankintojen nostaminen 100% saakka.

Esimerkit jatkuvat...

Vuosikello

Abnoy Oy:n Ympäristöohjelman vuosikello 2020. (Taru Rantaruoko, Marjaana Kaskamaa, Petra Carlson-Ahonen). Liitteessä 1. on nähtävissä vuosikellon sisältö ja kuukausittainen erittely kokonaisuudessaan.

VASTUULLISUUS- OHJELMAMME PÄÄTEEMAT

TYYYTYVÄISET ASUKKAAT

- Olemme luotettava vuokranantaja
- Arvostamme aktiivista vuorovaikutusta asukkaiden kanssa
- Kehitämme asumista kohteissamme asukaslähtöisesti

OSAAVAT TYÖNTEKIJÄT

- Henkilöstömme ammattitaito pidetään vahvana
- Kannustava työilmapiiri motivoi jatkuvaan parantamiseen
- Hyvä paikallistuntemus on vahvuutemme

HYVINVOIVA YMPÄRISTÖ

- Parannamme energiatehokkuuttamme
- Edistämme kiertotaloutta
- Lisäämme luonnon monimuotoisuutta kohteissamme

VAKAVARAINEN YRITYS

- Olemme luotettava toimija ja yhteistyökumppani
- Taloudellinen tasapaino ohjaa tekemistämme
- Pidämme vuokratason kohtuullisena

SISÄLLYS

Johdanto

1 Perhekoti yhteisö Oljenkorsi

2 Ympäristöarvot ja suunnitelman tavoitteet

3 Energiankäyttö

4 Liikkuminen

5 Ruoka

6 Vedenkäyttö

7 Lajittelu ja jätehuolto

8 Kuluttaminen ja hankinnat

9 Ympäristökasvatus ja sen kehittäminen

10 Ympäristösuunnitelman käyttö ja tavoitteiden seuranta

Vinkkejä ja lisätietoja

Lähteet

Liitteet

SIIRTYMINEN HIILINEUTRAALIIN YRITYSTOIMINTAAN - HIILIJALANJÄLKILASKENNAN HYÖDYNTÄMINEN ELINTARVIKEALAN YRITYSTOIMINNASSA

Ko. teema on kolmivaiheinen prosessi 1-3, jota viedään eteenpäin yritys-opiskelijayhteistyönä syksyn 2022 ja kevään 2023 aikana:

1) Hiilijalanjäljen laskennan perusteet ja rakenne selville yrityksen osalta

- Keskeisten hiilijalanjäljen teemojen ja aihealueiden tunnistaminen omassa toiminnassa
- Suurimpien päästölähteiden kartoittaminen

--> Kartoituksella yritys saa hiilijalanjäljen laskennan perusteet ja pohjatiedot yritykselle sekä ymmärryksen siitä mitä tietoa ja millaisessa muodossa yrityksen tulisi toiminnastaan kerätä tarkan hiilijalanjäljen laskemiseksi

--> Virallisen hiilijalanjäljen laskennan kustannusten pieneminen

--> Yrityksen sitoutuminen 2 työpäivää (opiskelijoiden vierailu yrityksessä sekä tietojen kartoittaminen)

2) Toimintasuunnitelma hiilijalanjäljen pienentämiseen

--> Keskeisten teemojen ja aihealueiden ympäriltä yritys saa konkreettisia toimintaehdotuksia hiilijalanjäljen pienentämiseen

--> Yrityksen sitoutuminen 1 työpäivä

3) Hiilikompensaatioiden hyödyntäminen

--> Hiilineutraalien elintarvikkeiden tuottaminen markkinoille ja hiilikompensaation kustannusarvio yritykselle tietyn tuotteen tai ketjun tai koko toiminnan osalta

--> Yrityksen sitoutuminen 1 työpäivä

AJANKOHTAISTA – RUOKAMAANKUNTAIDENTITEETTI

To 24.3.2022 klo 14-16 webinaari (Teams)
Nimisuojoilla tunnettuutta Lopen perunalle!

EU:n nimisuojojärjestelmän tarkoituksena on suojata elintarvikkeita ja maataloustuotteita vakiintuneen nimen väärinkäytöltä ja väärennöksiltä. Samalla tuotteelle on mahdollista saada nimisuojan avulla lisäarvoa. Vahvistaisiko nimisuoja esimerkiksi Lopen perunan brändiä? Mitä on jo tehty meillä ja muualla, onko nimisuoja mahdollisuus?

- Tervehdys ja esittäytyminen, Satu Nokkonen, Etelä-Suomen Maa- ja kotitalousnaiset
- Mikä on EU:n nimisuojojärjestelmä?, Sanna Lento-Kemppi, Etelä-Suomen Maa- ja kotitalousnaiset
- Suomalaiset nimisuojuotteet, Satu Nokkonen, Etelä-Suomen Maa- ja kotitalousnaiset
- Suonenjoen mansikka – Suojatun maantieteellisen merkinnän (SMM) hakeminen, Marja Niskanen, Itä-Suomen Maa- ja kotitalousnaiset
- Minkälaisia perunoita EU:n nimisuojojärjestelmään on hyväksytty ja millä kriteereillä, Marjo Särkkä-Tirkkonen, Helsingin yliopisto Ruralia-instituutti
- Mitä ajatuksia nimisuoja herättää? Vapaata keskustelua
- Yhteenveto ja tilaisuuden päätös

Ilmoittaudu mukaan 22.3. mennessä [tämän linkin kautta](#). Ilmoittautuneille lähetetään Teams -linkki.
Yhteyshenkilö: Satu.Nokkonen@maajakotitalousnaiset.fi

AJANKOHTAISTA – KANSAINVÄLISYYSOSAAMINEN

Ke 30.3. klo 12-15 Tiirinkosken tehdas, Hämeenlinna

Yritysvierailun tuotteistaminen ja markkinointi kansainvälisille asiakasryhmille

- Tiirinkosken tehtaän yritysesittely, Niina Toivonen

- Yritysvierailun tuotteistaminen kansainvälisille asiakasryhmille

Suomalainen ruoka on ainutlaatuinen yhdistelmä puhtautta, osaamista ja vastuullisuutta. Suomalaiset elintarvikealan tuotantoyritykset ja maatilat ovatkin suosittuja vierailukohteita ulkomaisille asiantuntijaryhmille. Toolbox Consulting Oy:n toimitusjohtaja Kari Halonen kertoo miten yritysvierailu tulisi tuotteistaa ja mitä siinä olisi otettava huomioon.

- Yritysvierailutuotteen markkinointi DataHubin kautta

Verkkonäkyvyys on tärkeä osa tuotteen saavutettavuutta ja näkyvyyttä. Visit Finland on rakentanut kansallisen DataHub tietokannan mahdollistamaan suomalaisen matkailutuotetiedon hyödyntämisen useissa eri kansainvälisissä ja kotimaisissa digitaalisissa kanavissa. Kanta-Häme on maakuntana ensimmäisten joukossa ottanut avoimeen rajapintaan perustuvan tuotetiedon käyttöönsä Visit Häme -sivustolle. Linnan Kehitys Oy:n matkailukoordinaattori Annamaria Laine esittelee DataHubia ja kertoo sen käytöstä.

Tilaisuus järjestetään yhteistyössä Forssan Yrityskehityksen kanssa. **Ilmoittaudu 23.3. mennessä;**
Sanna.Lento@hamk.fi

ILMOITTAUDU MUKAAN TOIMINTAAN !

- Ilmoittaudu mukaan täyttämällä [lomakkeen tiedot](#).
 - Kerro myös halukkuutesi oman toimintasi kehittämiseen osana opiskelijayhteistyötä. Sinulla on mahdollisuus saada yrityskohtaista tukea vastuullisuussuunnitelman laadintaan, viestintään (myös kansainvälisesti) sekä ympäristötietojesi lähtökartoitukseen.
 - Voit kertoa myös omia toiveitasi ja tavoitteitasi.
 - Voit päivittää tietojasi myöhemmin täyttämällä ja lähettämällä lomakkeen uudestaan.
- Voit osallistua myös yksittäisiin tapahtumiin, mutta parhaimman hyödyn saat sitoutumalla ko. teeman toimenpiteisiin. Yksittäisiin tapahtumiin ilmoittaudutaan sen järjestäjälle.
- Osallistuminen on ilmaista.
- Kaikille kiinnostuneille on käytössä myös Kestävä RuokaHäme Teams-ryhmä. Se on tarkoitettu tiedonvaihtoon, verkostoitumiseen ja teemaryhmien toimintaan, sekä yrityksille että sidosryhmälle.
- Kestävän RuokaHämeen keskiviikko on noin kerran kuukaudessa järjestettävä ajankohtaiskatsaus, joka pidetään verkossa. Avoimet Teams-linkit löytyvät hankkeen kotisivuilta. Seuraava Kestävän RuokaHämeen keskiviikko on 20.4. klo 15. Aiheena sidosryhmätyö.

YHTEYSHENKILÖT

Hämeen ammattikorkeakoulu (HAMK)

Sanna Lento

p. 040 509 6443

Sanna.Lento@hamk.fi

ProAgria Etelä-Suomi ry

Tuula Repo

p. 040 588 0958

Tuula.Repo@proagria.fi

www.hamk.fi/kestavaruokahäme

#kestavaruokahäme